

För kulturell mångfald

Sverige har alltid varit flerkulturellt. Långt innan det fanns något som kallades "Sverige", levde här människor med olika ursprung och olika försörjningssätt.

Den senaste DNA-forskningen pekar mot att jordbruket infördes i Sverige av människor med ett annat etniskt ursprung än de samlare-jägare som först bebodde den landyta som dagens Sverige innefattar. Samma DNA-forskning har nu klarlagt att neandertalarna, en annan människosort än dagens europeer (och för den delen hela mänskligheten) tillhör, har bidragit med cirka 2-3 procent av våra gener. Och det genetiska neandertalinslaget är större bland europeer än t ex hos afrikaner. Samerna, eller de som blev samerna, kom till Skandinavien när inlandsisen drog sig tillbaka norrut för 10 000 år sedan. Utmed iskanten verkar renjagande finsk-ugriska språkiga folkgrupper spritt sig. Renben har påträffats i Ringsjön mitt i Skåne. Människor från den sk Komsakulturen kan ha "fyllt på" den samiska gruppen. De anses ha levt redan före och under istiden i ett isfritt område nära dagens Alta i Nordnorge. Senare kom andra – antagligen mest germanskspråkiga – jägare-samlare vandrande upp från kontinenten och befolkade Skåne, Småland, Väst- och Mellansverige och andra områden.

Under bronsåldern fanns människor i västra Sverige som avbildade skepp av grekisk/fenicisk typ ungefär samtidigt som jägare med pilbågar. Det visar hällristningarna i Tanum i Bohuslän. Under vikingatiden ökade den kulturella mångfalden i Sverige. Kontakterna med omvärlden, inte minst österut, förstärktes. Det visar fynden av arabiska och romerska silvermynt och många andra materiella belägg – påträffade i Sverige, Ryssland och dagens Istanbul. Kunde vikingarna färdas dit, så bör människor därifrån ha kunnat färdas hit.

Kolonialhistorien

vi härstammar alltså alla från människor som vid ett eller annat tillfälle, förr eller senare, invandrat i det område vi idag talar om som Sverige. Så varför tala om ursprungsbefolkningar – är verkligen några människor "mer ursprungliga" än andra?

Begreppet ursprungsbefolkning/ursprungsfolk/urfolk går inte att skilja från kolonialhistorien. Det är där det får sin moderna mening. Staterna Sverige, Norge, Finland och Ryssland trängde på olika sätt in i områdena där samerna levte långt innan dessa länder fanns. Det är i detta faktum debatten kring ILO-konvention

169 från 1989 och ifrågasättanden av begreppet ursprungsfolk borde ha sina utgångspunkt.

Nu angrips samerna som ursprungsfolk mitt inne i Sveriges riksdag. Decennier av framsteg när det gäller lagstiftningen om samernas status som ursprungsfolk i Sverige är i fara. Olof Larsson, Sverigedemokraterna, försökte i en interpellation inlämnad 24/4 2013 sätta den samiska renskötelsen i Härjedalen, Jämtland och Dalarna i motsättning till den övriga befolkningen. Eller rättare sagt, han vill avskaffa renskötelsen där. Och samtidigt hela begreppet ursprungsbefolkning för Sveriges del.

Med vilken rätt? Varför? Självklart ligger det ekonomi bakom detta. SD vill fiska röster bland den icke-samiska befolkningen i dessa områden.

Sverigedemokraterna hackar på invandrarna och odlar förenklade ursprungsmyter om svenskarna. Samtidigt försöker en riksdagsledamot från dem förneka samerna,

som verkligen är ett ursprungsfolk, sin rättsliga ställning som ett sådant. Även en moderat riksdagsledamot som Maria Abrahamsson hakar på samma trend. "ILO-konventionen går på kollisionkurs med äganderätten" skriver hon. Och försöker ställa jordbrukare i eller nära fjällområdena mot renskötande samer.

Vi har idag en situation där partier och enskilda riksdagsledamöter försöker utså split på kulturell, etnisk eller näringsmässig grund och angriper ursprungsfolk eller andra grupper i Sverige. Inne i riksdagen.

Dessa framstötningar bottenar i historieförfälskning – de bör med kraft avvisas, inte minst under valrörelsen 2014. Vi i Föreningen Fjärde Världen har alltid verkat för kulturell mångfald. Men en verklig sådan måste också erkänna kolonialhistorien och ta särskild hänsyn till att ursprungsfolket samerna levte här långt innan något Sverige fanns.

**Henrik Persson
Ola Persson**

FAKTA:

- www.mariaabrahamsson.nu/index.php/2010/02/06/tystnaden-om-samerna-ar-intesa-tyst/
- "Svenskarna härstammar från invandrade stenåldersmänniskor" Publicerad 2009-09-24 på Uppsala universitets hemsida: www.uu.se/nyheter/
- "Samernas ställning som ursprungsbefolkning" Interpellationsdebatt tisdag 21 maj 2013 Interpellation 2012/13:390 av Olle Larsson (SD).
- sv.wikipedia.org: Svante Pääbo